

Kriminaalmenetluse lõpetamise põhistatud määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	28.08.2024, Tallinn
Koostaja ametinimetus ja nimi:	abiprokurör Laura Liisa Mölder
Ametiasutuse nimi:	Põhja Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	24231750634
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 424 lg 1
Kahtlustatava nimi:	Xxxx (ik Xxxxxx)

Kriminaalasjas nr 24231750634 alustati 27.02.2024 menetlust karistusseadustiku (edaspidi KarS) § 424 lg 1 järgi selles, et Xxxx juhtis 27.02.2024 kella 09:30 ajal Harju maakonnas Tallinnas Põhja-Tallinna linnaosas Sõle tn 69 juures parklas sõidukit Mercedes-Benz CLS 320 CDI (reg-nr XXX), olles joobeseisundis (alkoholijoove 1,56 mg/l laiendmääramatusega $\pm 0,14$ mg/l (lõplik tulemus 1,42 mg/l), millega rikkus liiklusseaduse (LS) § 69 lg 1, lg 2 p 1 ning korrakaitseaduse (KorS) § 36 lg 1, lg 4 p-de 1 ja 2 nõudeid.

LS § 69 lg 1 – Juht ei tohi olla joobeseisundis. Joobeseisund käesoleva seaduse tähenduses on alkoholi, narkootilise või psühhotroopse aine või muu sarnase toimega aine tarvitamisest põhjustatud tervise seisund, mis avaldub väliselt tajutavates häiritud või muutunud kehalistes või psüühilistes funktsioonides ja reaktsioonides.

LS § 69 lg 2 p 1 – Alkoholi joobes olevaks loetakse mootorsõidukijuht, trammijuht ja maastikusõidukijuht kui juhi ühes grammis veres on vähemalt 1,50 milligrammi alkoholi või tema väljahingatavas õhus on alkoholi 0,75 milligrammi ühe liitri kohta või rohkem

KorS § 36 lg 1 – Joobeseisund on alkoholi, narkootilise või psühhotroopse aine või muu joovastava aine tarvitamisest põhjustatud tervise seisund, mis avaldub väliselt tajutavas häiritud või muutunud kehalistes või psüühilistes funktsioonides ja reaktsioonides.

KorS § 36 lg 4 p 1 ja 2 – Joobeseisundi liigid on: 1) alkoholi joove; 2) narkootilise, psühhotroopse või muu joovastava aine tarvitamisest põhjustatud joove.

Seega pani Xxxx toime mootorsõiduki joobeseisundis juhtimise, s.o. KarS § 424 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo.

Olles tutvunud kriminaalasja materjalidega leiab prokurör, et käesoleval juhul esinevad KrMS § 202 lg-tes 1 ja 7 sätestatud eeldused menetluse lõpetamiseks avaliku menetlushuvi puudumise korral ja kuna isiku süü pole suur. KarS § 424 lg 1 näeb sanktsiooni alammäärana ette rahalise karistuse. KrMS § 202 lg 1 raames mõeldakse isiku teosüüd karistusseadustiku mõttes, s.o vaadatakse üksnes konkreetset kuritegu, mitte isikut või tema varasemat käitumist ning erinevaid preventsioone. Arvesse võetakse isiku panust kuriteo toimepanemisel, tahtluse või ettevaatamatuse astet, tekitatud kahju liiki ja suurust, isiku vanust ja arusaamisvõimet ning seadusandja poolt sätestatud karistust. Arvestades eeltoodut on prokuröri hinnangul võimalik kriminaalmenetlus Xxxxi puhul lõpetada.

Prokuröri hinnangul ei ole Xxxxi teosüü karistusseadustiku mõttes suur ning kriminaalasjas puudub ka avalik menetlushuvi, mis takistaks menetluse lõpetamist KrMS § 202 alusel. Avalikku menetlushuvi seostatakse enamjaolt materiaalses karistusõiguses sätestatud karistamise eesmärkidega s.o üld- ja eripreventiivsete kaalutlustega. Xxxxil puuduvad kehtivad kriminaal- ja vääriteokaristused. Samuti ei ole isiku suhtes teisi pooleliolevaid kriminaalmenetlusi. Avalik menetlushuvi oleks olemas ka siis, kui üldpreventiivsetest vajadustest lähtuvalt on isiku karistamine vajalik. Eeltoodud asjaolusid Xxxxi puhul tuvastatud ei ole. Antud juhul ei ole alust arvata, et karistamisest loobumine võib tingida isiku poolt kuritegude toimepanemise jätkamise.

Tulenevalt üld- ja eripreventiivsetest kaalutlustest ei ole alati kriminaalkaristuse kohaldamine vajalik.

Riigikohtu otsuse nr 3-1-1-85-04 p 16 järgi on oportuuniteediprintsiibiga antud prokuröridele kaalutusõigus, mille eesmärk hõlmab lisaks menetlusökonomikale ka proportsionaalsuse põhimõttest tuleneva vajaduse välistada kriminaalrepressiooni kohaldamine juhtudel, mil see oleks teo asjaolusid silmas pidades ilmselgelt mittemõõdukas. Avaliku menetlushuvi mõiste on mõeldud tagama seda, et karistusõiguslikud sanktsioonid säilitaksid oma *ultima ratio* iseloomu ja oleksid seega tõlgendatavad karistamise eesmärkide valduses, ning tagama, et karistust kohaldatakse üksnes siis, kui muudest vahenditest ei piisa ja just selle järele on tungiv vajadus.

KrMS § 202 lg 1 kohaselt pannakse kuriteoga tekitatud hüvitamata kahjude ja tasumata menetluskulude puhul süüdlasele alati kohustus need tasuda. Eelnevalt nimetatud tavapärased kulutused antud kriminaalasjas puuduvad – kriminaalasjas ei ole kannatanut, kellele oleks kahju tekitatud ning asjas puuduvad muud kohtueelsed menetluskulud. Kriminaalmenetluse lõpetamisel KrMS § 202 lg 1, 7 järgi tuleb kohustuseks määrata ka KrMS § 202 lg 2 p-des 2-7 sätestatud lisakohustus. Samuti on praktikas KarS § 424 lg 1 kuritegude puhul lõpetamisel ette nähtud neli kindlat kohustust (nt vaimse tervise õe vastuvõtt, PEth veremarkerid, koolituse läbimine, kohustus mitte juhtida mootorsõidukit joobeseisundis), kuid arvesse võttes erandlikke asjaolusid ei ole paragrahvile tavapäraste lisakohustuste panemine tingimata vajalik. Xxxxil on puuduv xxxx ning tal on diagnoositud xxxxxx. Tal on xxxx xxxxx nii liikumise, õppimise kui ka tegevuste sooritamise valdkondades. Tal on xxxxx tegevuste xxxxx, nendele keskendumisel, probleemide lahendamisel, kõndimisel, seismisel ja istumisel. Kuivõrd Xxxx on xxxxx, xxxxx ega ole võimeline xxxx elatist xxx. Eeltoodust tulenevalt on prokurör seisukohal, et käesoleva lõpetamise puhul võib isikule määrata täiendavaks lisakohustuseks tavapäraste kohustuste asemel kohustuse mitte kahe aasta jooksul panna toime liiklusalaseid kuritegusid.

Prokuröri hinnangul on täidetud KrMS § 202 lg 7 eeldused kriminaalasja lõpetamiseks. Prokurör leiab, et kahtlustatava mõjutamiseks ning seadusekuulekusele suunamiseks tuleb eelistada seadusega ettenähtud muid mõjutusvahendeid ning kriminaalmenetlus kuulub lõpetamisele KrMS § 202 alusel.

Juhindudes KrMS § 202 lg 7 ja 206, abiprokurör määras:

m ä ä r a s :

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 24231750634 menetlus.
2. Määratud kohustuse liik ja tähtaeg: Xxxxil on kohustus kahe aasta jooksul alates kriminaalmenetluse 24231750634 lõpetamise määruse allkirjastamisest, s.o **kuni 27.08.2026**, mitte panna toime liikluskuritegusid. Kohustuse rikkumine toob kaasa menetluse uuendamise.
3. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: ei kohaldata.
4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: salvestis andmekandjal jätta kriminaalasja materjalide juurde ja hävitada aegumisel.
5. Riiklikus sõrmejälgede registris ja riiklikus DNA-registris sisalduvate andmete kustutamine: ei kogutud.
6. Kriminaalmenetluse kulud: puuduvad.
7. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia viivitamata saata: kahtlustatavale Xxxx.

Laura Liisa Mölder
abiprokurör